

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra Skyggebilleder

Citation: Andersen, H. C.: "Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831", i Andersen, H. C.: *Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1986, s. 126. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen01val-shoot-idm139649681670736/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831

ninger, og hans Kone, der er engageret ved «Königstädtisches Theater», havde givet Gjæsteroller.

La Motte-Fouqué, Raupach, Claren og *Streckfuss* vare alle paa Reise, ellers vilde jeg her have kunnet gjort deres Bekjendtskab, dog vare her endnu mange, hvem jeg ret glædede mig ved at træffe sammen med. Jeg fik Plads mellem *Chamisso* og *Zinnich*, en ung Digter, der havde vakt megen Opmærksomhed ved et politisk Digt: «drey Tage und drey Farben», for hvilket han var bleven sat ud af sit Embede, men nød en almindelig Agtelse og ventede atter at blive indsat igjen. Her traf jeg ogsaa Digteren *Hoffmanns* Ven, den bekjendte *Hitzig* og gjorde Bekjendtskab med *Wilibald Alexis* (Håring) der med megen Inderlighed talte om Danmark, og de glade Timer han der havde tilbragt hos *Oehlenschläger*. Det er en ganske egen, behagelig Følelse, i et fremmed Land at høre tale godt om sit Fædreland, da føler man først ret, at man dog er Been af dets Been, og Kjød af dets Kjød, saa at enhver Roes og enhver Dadel, der gaaer paa dette, ogsaa synes at tilfalde os, der dog kun er en lille Deel deraf; dog det gaaer vel her som altid, man sætter Fædrelandet i den ene Vægtskaal og sig selv i den anden.

Aftenen foer hen, under Oplæsninger, Sang og Lystighed, havde jeg her eiet *St. Peters-Briller* eller von *Tutz's** *microscopiske Glas*, hvorved man kunde see ind i Folk, hvad de tænkte, da vilde dette Berliner Capitel blive det interessanteste i Reisen her mellem en Kreds af «*Κόλοι και Άγατοι*»; da ville vi see hvorledes der i et Hoved spøgede en heel «*Liebes Roman*», her et Bind nydelige Smaa-Digte, der Politik, her Polemik, der — — ja her var vel ogsaa et Hoved, som slet ingen Ting havde.

Her var ellers meget, der ganske flyttede mig hjem i Danmark, især den inderlige Kjærlighed, hvormed de nævnede deres Konge, og hvis Skaal var een af de første vi drak.

Først sildig ud paa Aftenen skildtes vi ad. Natten bragte Søvn og Hvile, og den næste Dag nye Ting, jeg endnu ikke havde seet.

Museet staaer kun aabent visse Dage om Ugen, men for Fremmede tilstædes der til enhver Tid Adgang, naar de kun vise *Castellanen* deres Pas. Bygningen har noget imponerende for Øiet, en høi Trappe indtager næsten den hele Façades Bredder, Colonner og Buer reise sig

**Hoffmanns* Meester-Floh.

smukt der oppe, hvor man træder ind i en Rotunde, ziret med Antikere, en Suite af Værelser aabne sig med disse herlige Alderdoms Levninger. Smag og Elegance udmærker det Hele. En Trappe høiere træder man ind i det store Billedgallerie, der i kongelig Pragt overgaaer baade det i *Dresden* og i *Kjøbenhavn*, men i Værd derimod ikke maalet sig med disse.

Gulvene vare polerede, og Tjenerne i nye, sølvtrædsede Liberier stode ved Dørene; iøvrigt fandt man her Malerier af de første Mestere, kun var det mig paafaldende, den Mængde af hæslige Ideer jeg her fandt udført. Saaledes var der af *Jeronimus Bosch* tre sammenhengende Strykker, der forestillede: Skabelsen, Dommedag og Helvede, hvor Dommedag fremviiste saa fæle Billeder, at jeg ikke gider udpege dem i deres hele Væmmelighed. Jeg stødte paa flere end et Christus-Hoved af *Hughe van d'Goes*, der vistnok kunne gjælde for Mesterstrykker, som grebne lige ud af Naturen, men her var den udført indtil Ækelhed. Tornekronen var trykket Forløseren dybt ind i Hovedet, saa de store Bloddraaber trængte frem; enhver Aare var svulmet, Læberne selv sorteblaa, og tunge Sveddraaber laa, i væmmelig Naturlighed, over det hele Ansigt. Det havde mig noget Oprørende. Det er det poetiske i Smerten, Maleren skulde udtrykke, ikke det prosa Hæslige! – jeg kan ikke glemme de fæle Billeder; de staae mig endnu langt mere levende, end *Guido Renis* »Fortuna«; van *Dycks* »den hellige Aands Sendelse«, og *Michel Angele's* »Christi Begravelse«, jeg her saa.

Fem Dage i det store *Berlin* flyve hen som en Nysen, man veed kun i Grunden, det begyndte og fuldendte; dog fik jeg nok af de Mile lange Gader, den velsignede Støv, og den megen Berliner-Witz der tidt bragte mig til at tænke paa den kjøbenhavnske Kjældermands-Syge, der i Vinter grassetede hos os. Paa Politikammeret, hvor jeg maatte personlig melde mig før min Afreise, spurgte man mig ogsaa, efter at have seet i mit Pas, at jeg var født i *Fyen*: om jeg var en *Finlænder*?

Chamisso var den sidste jeg sagde Levvel! paa hans Bord fandt jeg en Mængde gamle Venner: *Tristan* og *Isolde*, *Kaiser Octavianus*, *Peder med Solnøglen* og den skønne *Magdelone*, og jeg kunde mærke paa dem, at de vidste her mere end jeg, de saa mig saa smilende ud, maaskee havde Digteren lovet at give dem nye Klæder og nye Manerer, at de kunde igjen komme ud i Verden og det i godt Selskab. Før vi